

Langdalshøj og den store gevinst

Af: Ulla Andersen

Dette er fortællingen om ejendommen Langdalshøj på Langdalsvej 7, Svejbæk. I 1947 var den hovedgevinsten i Frihedslotteriet. En ni-årig pige fra København var den heldige vinder...

Langdalshøj set fra haven – fotograferet i 1947.

Niels Franklen - besøg i efteråret 2022

Jeg vil starte med at bringe en stor tak til Niels Franklen (Hanne Franklens bror). Han er grundlag for, at vi kan bringe denne historie med så fine billeder af huset inde og ude. Niels Franklen var på tur til Svejbæk i efteråret 2022 for at finde Langdalshøj. Niels Franklen viser et billede af Langdalshøj i Rema 1000. Rema 1000 henviser til Thøger Lysdahl på Langdalsvej, og Niels Franklen aflægger Thøger et besøg. Thøger får Niels Franklens telefonnummer. Da Thøger fortæller om sin oplevelse, får jeg telefonnummeret. Jeg kredser rundt om nummeret i en 3 uger, og ivrig efter mere viden tager jeg mig sammen og ringer til Niels Franklen. Meget flink og imødekommende herre. Niels tilbyder, at jeg må låne fotoalbummet over Langdalshøj, og her starter mit skriv. Tusinde tak til dig Niels Franklen.

Langdalshøj

Historien starter i 1915-1916, da fabrikant Lauritz Knudsen fra København købte 4 mindre ejendomme i Sejs og Svejbæk. Lauritz Knudsen var ingeniør og stifter af det anerkendte firma LK, der startede med at lave stikkontakter og senere har udviklet flere produkter.

I 1916 påbegyndte Lauritz Knudsen samtidig opførelsen af sin sommerbolig Langdalshøj. Arkitekten var Svend Møller, København og alle bygningsmaterialer blev valgt i førsteklases kvalitet. Han nåede ikke at se den færdig inden han døde i februar 1917. Enken satte villa og ejendomme til salg i 1918. Sagfører With-Petersen, som en overgang også ejede Svejbjæklund, stod for salget. Prisen for villaen og de 4 ejendomme var kr. 85.000 kontant. With-Petersen havde allerede i 1917 købt både ejendomme og villa af enken for 50.000 kr. kontant, men den handel var ikke tinglyst, så den endelige køber blev købmand Th. Nielsen fra Thisted.

Dagligstue på Langdalshøj indrettet med flotte møbler og dekorerede vægge og loft.

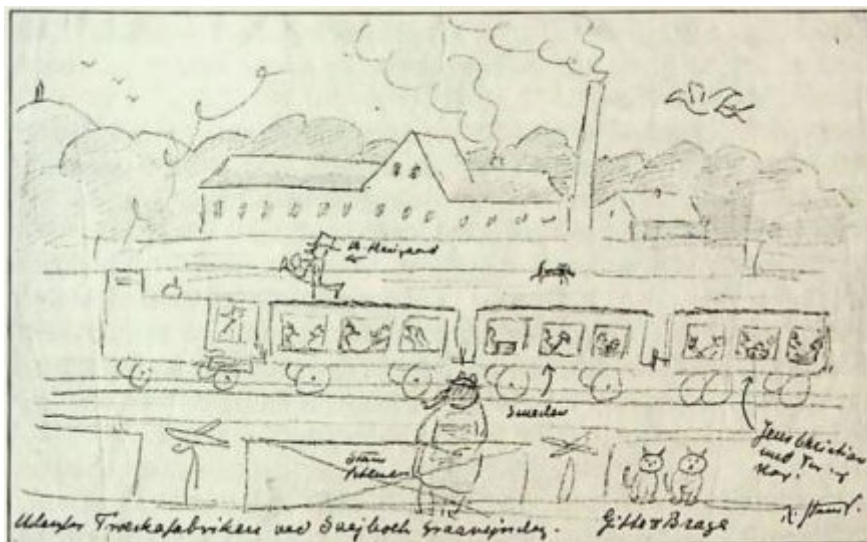
Indretning af villaen Langdalshøj

Lauritz Knudsen havde forbedret vejen Langdalsvej med stenbelægning, så det var muligt at køre med bil på den og plantet allétræer langs vejen. Villaen beskrives som herskabelig. Igennem forstuen kom man ind i en meget stor storstue med smuk kamin, desuden fandtes 2 store værelser og køkken og pigeværelse. Udenfor havestuen var en stor veranda. På første sal var udover fire værelser et vidunderligt hjørneværelse med enestående udsigt over Himmelbjerget, Julsø og Paradisøerne. Der var WC på begge etager og på første sal fandtes badeværelse med varmt og koldt vand. Endvidere var der en stor muret garage med chaufførværelse.

Ejerskab af Langdalshøj

Købmanden fra Thisted ejede kun Langdalshøj i en kort årrække. Kunstmaler P. Hougård, der var udstiller på Charlottenborg og gift med jagtjunker J.K. Dinesens (Karen Blixen-familien) enke overtog Rungstedgaard ved hendes død, købte Langdalshøj i begyndelse af 1920-erne. Kunstmaler P. Hougård moderniserede huset fra ende til anden og lagde centralvarme ind. Det hævdes, at moderniseringsudgifterne beløb sig til cirka 70.000 kroner. Når P. Hougård ferierede på Langdalshøj, medbragte han stuepige, kokkepige og en oldjomfru samt sin åbne bil. P. Hougaard malede mange billeder fra egnen. Jens Christian Strunge Jensen fra Kirsebærgården, Svejbjæk nu Solrød Strand fortæller, at han ofte som 5-6 årig var gæst hos P. Hougaard og hans stab på

Langdalshøj. Her mødte han i maj 1939 multikunstneren Robert Storm Petersen kendt som Storm P., som hjalp ham med at tegne.

Storm P.s tegning viser noget af det, man kan se fra Langdalshøj, bl.a. Træskofabrikken og toget

Malermester Herman Rasmussen købte ejendommen i 1938, og da Frihedsfonden i maj 1947 manglede et hus i Jylland, kom Herman Rasmussen til hjælp. Ejendommen blev solgt til Frihedslotteriet og blev sammen med et hus på Sjælland hovedgevinsten i Frihedslotteriet.

Frihedsfonden

Frihedsrådet oprettede i 31. maj 1945 Frihedsfonden, der skulle hjælpe modstandsfolk og efterladte til frihedskampens faldne under Anden Verdenskrig. Frihedslotteriets indtægter blev fordelt blandt disse persongrupper. Den 1. juli 1995 blev Frihedsfonden igen nedlagt.

Her ses den heldige vinder, Hanne på 9 år, i sin sportsvogn i 1947.

Frihedslotteriet den store 4. Maj-gevinst i 1947

Lotteriet til den store 4. Maj-gevinst gik ud på, at man skulle gætte det nøjagtige tal 3421 km for bilens tur gennem landet. Der var indsendt 750.000 løsninger. Vinderen, af den store gevinst sommervillaen Langdalshøj med 8 tdr. land i Svejlbæk, blev en 9 årig pige Hanne Franklen,

Schneeklothsvej 2, København. Hendes far havde indsendt fire gættekort - et til hvert af familiens medlemmer.

Hanne og Niels Franklen med deres mor foran Langdalshøj i 1947.

Huset på Sjælland blev vundet af en familie i Brønderslev. Præmien Langdalshøj i Svejlbæk var ikke kun huset og jorden. Langdalshøj var virkelig stilfuldt møbleret med alt fra P. Hougaards tid: indbo, dækketøj, vin og cigarer. I garagen stod en åben sportsvogn, en Peugeot 203, og der var benzin med. Hanne Franklens far bestyrede en manufakturforretning i København. Familien ferierede i Svejlbæk i nogle år, og på disse ferier medbragte de cykler til Svejlbæk med DSB. Familien så sig ikke i stand til at beholde huset, solgte det til grosserer Flemming Schjødt og kom derved i besiddelse af en så stor kapital, at de kunne starte egen manufakturforretning i København.

Pejsestuen på Langdalshøj fotograferet i 1947

Tiden under grosserer Flemming Schjødt

Grosserer Flemming Schjødt havde huset cirka fra 1949 og i mange år frem. Flemming Schjødt boede i huset hele året. Han arbejdede hos Faber gardiner, Århus og kørte hver dag til Århus i sin Lloyd. Flemming Schjødt havde ansat en husassistent, Else Nielsen. Else Nielsen ordnede det store hus med rengøring, vasketøj og mange andre gøremål. Else Nielsen var veninde med min mor Gerda Andersen. Om eftermiddagen, når arbejdet på Langdalshøj var udført, kørte min mor på cykel med mig på bagagebæreren til Langdalshøj. Else og min mor var trukket i deres fineste tøj og sad nu i de flotte stuer og nød deres eftermiddags the som virkelige fruer. Jeg husker det som en stor oplevelse i 1955. Tænk, at der ikke skulle mere til for, at det var noget særligt.

(Else Nielsen var gift med Laurits Nielsen og havde sønnen Eigil Nielsen. I 1943 under krigen boede de i den ene ende af huset i "Falkehytten" på Sejs Søvej 71 . Tyskerne var flyttet ind i den anden ende af huset. Tyskerne havde også en produktion af kasser til miner i bygningerne i baghuset. Det var lidt utrygt, og derfor havde Else pakket en kuffert, der stod klar ved døren, hvis de pludselig skulle flygte. Senere flyttede Else og Laurits til Sortbærvej 78, Sejs i et fint gult murstenshus. På grunden ligger stadig et fint og oprindeligt sommerhus, som Else udlejede til de samme tyskere hvert år. Sønnen Eigil Nielsen havde i mange år Ry bådene sammen med sin hustru Marianne. I dag bor Eigil og Marianne i Thyborøn).

Branden på Langdalshøj

En lørdag aften i oktober 1965 brød en brand ud på Langdalshøj. En trafikant på vejen mellem Sejs og Svejebak opdagede branden og alarmede Silkeborg Brandvæsen. Flemming Schjødt, der var ude og gå med sin hund, opdagede branden omtrent samtidig. Silkeborg Brandvæsen kom med 2300 liter vand i to køretøjer. Den beskedne mængde vand var slet ikke nok. Alle de tililende hjalp brandmændene med at rulle 500 meter slanger ud til en brønd hos Firmaet Leif og Lorents Christensen. Selv om vandforsyningen var begrænset gav boringen så meget vand, at ilden var under kontrol og ikke bredte sig til skoven. Trods den ulidelige varme og en tagkonstruktionen, der truede med at falde sammen, lykkedes det for energiske hjælpere fra nær og fjern at bære næsten alt indbo ud af ejendommen og over i garagen, som var reddet fra branden. Skaderne på Langdalshøj var meget omfattende, og det var tvivlsomt om en genopbygning kunne betale sig. Bygningen var forsikret for 27.000 kr. Brandårsagen fandt man ikke, måske det var en gnist fra skorstenen, der havde antændt stråtaget.

Senere blev der bygget et andet hus, dog ikke i samme stil. Der var søgt byggetilladelse af Flemming Schjødt 15. november 1965 og af anden ejer til en tilbygning i 1972. Siden har huset haft flere ejere.

Det lader vi ligge, da det er det oprindelige Langdalshøj, vi har fokus på.